

ОСНОВНИ ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ И РАЗВИТИЕТО ИМ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Годишната програма за развитие на читалищната дейност е разработена на основание чл.26а, ал.1 от Закона за народните читалища¹ по предложение на председателя на читалището в с. Белозем за дейността им през 2022 година. Тази програма обобщава най-важните моменти в работата на читалището през настоящата година, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепване, модернизирание и развитие в общодостъпно място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщаните им в информационно-образователни центрове и утвърждаване ценностите на гражданското общество. За реализирането на най-важните дейности от културните им планове, включени в Програмата са предвидени финансови средства, заложи в общинския бюджет за 2022 г. Приоритетите над който ще се съсредоточим, са заложи след направения анализ и обобщения за дейността на читалищата през изминалата 2021 г. Така Програмата ще подпомогне годишното им планиране и финансиране за устойчиво развитие на читалищната дейност.

II. Стратегически цели и задачи

Читалищата са първите културни институти в България, създадени още преди Освобождението. Те са изконни носители на българския дух и култура през вековете. Народните читалища носят в себе си нематериалното културно наследство, традиции,

образование, възпитание и благотворителност, които са в основата на тяхната дейност в полза на обществото. Тяхната задача е да откликват на нуждите на местното население (като приоритетно да работят с и за подрастващото поколение), да участват активно в обществения живот и да бъдат притегателни културно-образователни и информационни центрове.

Програмата определя насоките за развитие на читалищната дейност през 2022 г. Ще се провежда културна политика насочена към укрепване и модернизирание на традиционните културни организации-читалищата. С примера си за съхранение и развитие на българските културни ценности, взаимовръзката с миналото и традициите, образованието, информационните технологии и работата в подкрепа на обществото читалищата се стремят да отговорят на предизвикателствата на съвременното развитие.

Стратегическите цели на читалището в с. Белозем са да задоволяват потребностите на населението свързани с културните, информационни, социални и граждански функции.

- развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място;
- запазване на националните и местни традиции и обичаите от регион;
- разширяване на знанията на местното население и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
- възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание;
- осигуряване на достъп до информация.

За постигане на тези цели, съгласно ЗНЧ² читалищата са обвързани с дейности като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеки и читални;
 2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество и стимулиране на млади таланти;
 3. Организиране на школи, клубове, празненства, чествания, концерти и други дейности, насочени към
-

местната общност. Подпомагане на местните инициативи;

4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на етнографски и музейни сбирки;
6. Предоставяне на компютърни и интернет услуги;
7. Извършване на допълнителни дейности подпомагащи изпълнението на основните функции на читалищата-разработване на проекти.

От съществено значение е нуждата от реализирането на читалищата не само като духовни, но и като съвременни информационни центрове. Те са й места за комуникация, знания и културна дейност, която ще подпомогне за формирането на активна читалищна мрежа, която ще съдейства за приобщаването на населението от различните възрасти и превръщането на тези средища в привлекателно място за хората.

III. Основни дейности

1. Библиотечна дейност

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Те осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите обръщат внимание за привличането на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности с помощта на различни методи и форми на работа (уреждане на кътове с литература, срещи с ученици, литературни четения и др.) се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд. С навлизането на информационните технологии компютрите стават все по-необходими в ежедневната им работа. Достъпът до информация, знания, комуникация и учене през целия живот се налага в последно време с предоставянето на компютърни и интернет услуги.

Основните задачи и усилия са насочени към:

- превръщането и утвърждаването на библиотеките в информационно – образователни центрове за хората от различните възрасти;

- попълване и обогатяване на библиотечните фондове с нови и интересни заглавия от различно области на знанието;

- участие в проекти на Министерството на културата за попълване на книжния фонд по програма „Българските библиотеки, съвременни центрове за четене и информираност“ и др. сходни програми. Подпомагане на читалищата в правилното разработване на проекти-консултации, подкрепа и предоставяне на компютри в информационно-образователния център за попълване на проектна документация;

- популяризиране на книгата и четенето на хартиен носител, включване на библиотеката в седмицата на детската книга и изкуствата за деца, разширяване на инициативата „Маратон на четенето“ в кампания „Голямото четене“.

Но има какво още да се желае в това направление. Липсата на достатъчно техника спъва дейността на библиотеката, въпреки желанието на служителите. Необходимо е и обновяването и обогатяването на библиотечните фондове и по-задълбочената работа с читателите.

Важна цел за в бъдеще е разширяване обхвата на работа в посока библиотечна дейност в обществено-значими сфери като информационно-консултантската.

2. Развитие на любителското художествено творчество

Традиционно силно присъствие в селото има фолклорното певческо изкуство, като след него се нарежда танцовото изкуство. Счита се, че Тракия е основната фолклорна област в България. За областта е характерно едногласното пеене, като предимно пеят жените. Всички читалища в общината имат утвърдени културни традиции в това направление.

Ежегодните културни прояви - традиционните събори и празници поддържат духовния живот в Белозем. Читалищата са едни от най-активните културни организации, поддържащи постоянни форми за развитие на знания и творчески умения, тясно свързани с неформалното образование. Разкритите кръжоци, клубове по интереси, състави и др. форми на култура са

достъпни за културна и социална интеграция на различни групи от общността. Те са най-масовата група от хора, които оказват помощ за развитието на творческия потенциал и за съхраняване на културата. Отчитайки демографската характеристика на района, особено важно е читалището и неговото ръководство да провокират активното включване на младите хора в любителските състави, което ще допринесе за издигане на тяхното образование.

Важно е и да се отдели голямо внимание на нематериалното културно наследство. В тази връзка читалищата да продължат да се ангажират в запазване на традициите и обичаите, в провеждане на утвърдените празници и прояви, където читалищата са незаменими. Опазването на нематериалното наследство (песни, танци, поговорки, мелодии, фотоси, материали) изисква постоянство и много труд за издирване и защита на носителите на съответните знания и умения, с цел да се насърчи тяхното участие в процеса на приемственост, запазване и популяризиране историята на родния край. Местното читалище трябва да бъде една от най-активните страни, допринасяща съществено за съхраняването на образците на нематериалното културно наследство и съпътстващите алтернативни услуги и атракции.

Усилията им да бъдат насочени и в разкриване на нови форми за откриване и изява на творческите заложи у децата и възрастните, чрез участието им в читалищни състави - вокални групи, танцови състави, групи за изворен фолклор, групи за стари градски песни и др. Участниците в любителските художествени състави, идващи напълно доброволно задоволяват определени свои потребности. Но техните художествени изяви на сцената са важна част при формирането на културното пространство в обществото.

Насърчаването и стимулирането на творческото многообразие на формите и индивидуалните изпълнители да става чрез конкурси, изложби, събори-надпявания и обявяване на спечелените награди от тях. Особено внимание да се отдели за подпомагане обучението и развитието на млади таланти. Не случайно групите за автентични песни имат много награди, които са получили за упорития си труд и желание за популяризиране на българските традиции и идентичност.

Важно място в културния живот заемат утвърдените културни традиции и обменът на културни продукти и идеи. Ежегодни културни прояви и традиционни празници спомагат за изява на постоянно действащите групи и индивидуални изпълнители, за приемствеността между поколенията, обмяна на добри практики, тъй като те са предназначени за всяка възрастова група и се проявява във всички сфери на изкуството.

Активното участие на любителските състави и индивидуални изпълнители във фестивали, конкурси, събори са критерий за добре свършена работа, за приобщаване на талантите и тяхната реализация и насърчаване на техния труд. Така програмата става по-разнообразява, изискваща минимални финансови ресурси.

3. Културно - масова работа

Основните дейности, които читалищата извършват са обвързани с планове за работа-библиотечна, читалищна, образователна, информационна, културна, художествено-творческа. А поддържането на ежегодните културни календари с интересни мероприятия изисква много усилия и ресурси, но е препоръчително и желателно (които не само да станат широко достояние на местната общественост) но и да я привлекат като активен участник в нея.

Създаването на културните календари с разнообразни мероприятия спомага за привличане на малки и големи хора от общността. Затова в културния календар на читалището за 2022 г. бяха включени инициативи и прояви, чийто организатори и участници са самите читалищата, както и прояви, в които Общината се явява като партньор.

Най значими и интересни са: Трифон Зарезан, Лазаров ден, Великденска седянка, Фестивала на белия щъркел, 24 май-Деня на българската просвета и култура, събор „Родова среща”, Коледните и Новогодишни празници и др.

IV. Дейности по програмата за 2022 г.

№	ДАТА, МЕСЕЦ	МЕРОПРИЯТИЕ
1	6 януари	• 150 г. от рождението на Йордан Иванов – историк, етнограф, археолог и филолог, познавач на българската средновековна литература и култура /1872–1947/. Литературно четене
2	21 януари	Бабинден
3	14 февруари	Трифон Зарезан
4	19 февруари	Презентация за живота и делото на Васил Левски
5	28 февруари	• 115 г. от рождението на Емилиян Станев – български писател /1907–1979/. Среща с поет
6	февруари	Творческа работилница за изработване на мартенички
7	1 март	Ден на самодееца
8	3 март	Национален празник на Република България (тържество)

9	20 март	Концерт в памет на Иван Михов
10	21 март	Световен ден на поезията – среща с поет
11	22 март	Първа пролет – Рокерски събор
12	28 март	• 135 г. от рождението на Димчо Дебелянов – български поет, автор на лирични и сатирични стихотворения, преводач /1887–1916/. Литературно четене
13	16 април	Лазаруване
14	25 април	Великденска седянка в парка на белия щъркел
15	22 април	Ден на земята – засаждане на дръвчета
16	20-24 май	Дни на културата
17	май	XV Фестивал на Белия щъркел
18	1 ЮНИ	Ден на детето – забавни игри
19	2 юни	Ден на Ботев и загиналите за национално освобождение на България
20	27 юни	170 години от рождението на Иван Вазов (литературна вечер)

21	18 юли	• 185 г. от рождението на Васил Иванов Кунчев /Васил Левски/– български национален герой, идеолог и организатор на българската национална революция, основател на Вътрешната революционна организация /1837–1873/. /презентация/
22	18 юли	• 145 г. от рождението на Елин Пелин (Димитър Стоянов) – български писател, наричан „певец на българското село“ /1877 – 1949/. Литературно четене
23	2-27 юли	Лятна занималня за ученици до IV клас
24	август	Рок фест
25	август	Международен младежки християнски фестивал
26	септември	• 200 г. от рождението на Добри Чинтулов – български поет, композитор, педагог и културно-просветен деец /1822 – 1886/.
27	6 септември	136 години от Съединението на Княжество България и Източна Румелия
28	17 септември	Литературно четене - творбите на Христо Смирненски
29	22 септември	Ден на независимостта
30	1	Международен ден на музиката

	октомври	(концерт)
31	1 ноември	100 г. от обявяването на Деня на народните будители – Общобългарски празник, ознаменуващ делото на българските просветители, книжовници и революционери /31 октомври 1922/.
32	21 ноември	Ден на християнското семейство /Конкурс/
33	25 декември	Коледуване и Коледен концерт